

AR ROUE GRALON A KÆR IS

« A baoue m'eo béuzet Kær Is,
« N'eus ket cavet par da Baris. »

En Escopti Kerne, el lec'h ema brema môr Douarnenez, e voa guechal eur guer vras meurbet, hanvet Is.

Eur yoguer ledan hac huel, gant sclujou houarn he difenne deus ar môr. Er gær-ze ne velet en toues an dud pinvidic, nemet dizurs, goal exempl a fallagriez Gralon, pehini a cho-me neuze en Is, a voa Roue Breiz Izel. Bet e voa brezeller en e iaouanquis, a rust en andret e zujidi; mes en he gosni, sclerijennet dre ar feiz christen e teuas da veza douç evel eun oan. Hirvoudi a re aliez var dizurzou Is, a var ar vue dirollet a rene e verc'h ar princès Athès gant an noblans iaouanq a guær, a deus ar vro hanvet hirie, Kær-Athès, pehini a voa dezi a leve.

En amzer ze ive, e oa en Breiz Izel, daou abostol santel daou vignon da Zoue, Sant-Caourentin, kenta escop a Guemper, a Sant-Guenole (1), kenta abad a Landevennec; aliez ho devoa preseguet ar feiz er guær a Is, a gourdrouzet ar Roue Gralon, abalamour d'an droug obero, d'an torfejou a d'an injustiçou a ret bemdez en palez er verc'h iaouanq; mes goab a ret anezo, ac ar Roue, semplet dre an oad, nen devoa mui a c'halloud evit arreti dizurzou ker bras

Doue a skuisas, er fin, o velet Is kaledet en e fec'hejou, ac a roas da anaout da Æl Breiz-Izel, e vignon Guenole, penos, eb dale pelle, ar guer guær-ze a vije beuzet gant ar môr. Kerkent Guenole a bignas voar e varc'h ac a redas da gær Is, o sonjal c'hoas disarmi koler Doue. Mæs tremenet e oa an amzer a druez. Pa en em gavas an abad santel, var dro anternos, sklujou Is a voa digor, hag ar môr a c'hroze spontus, o tirullial var an dud, an tier hag ar palejou Guenole ne allas soveti nemet Gralon ep ken, deus a behini a veler c'hoas roudou treid e marc'h e roc'h Garrek

Athès, merc'h fall ar Roue, kiriec a revin Is, a voë troet è *Mari Morgan*, anter maouez hag anter pesk. Pa bar all loar, he c'hlever c'hoas aliez o kana, var môr Douarnenez, a uz revinou ar gær beuzet. He daoulagad a zo evel diou stereden, he bleo evel an aour, he gouzoug hag he diou vron ken guen hag an erc'h, hag e vouez melodius a laka da gouskat dre e c'halmou, evel se, martolodet ar vro, ragtal m'he c'hlevont, a lavar entreze gant spouron: « Tec'hom, Athès a zo zavet
« deus he phales ar goal amzer na ma ket pell, a ma to-
« leomp, e vezimb toled kousket var ar rehyer ».

Kær Is ne ma mui evel Sodom, Gomor à Babylon; ac hirie ar môr a ruill drest he fen

Da zao-œl, Gralon, o veza pignet gant Guenole, var lein Mene-Hom, a dolas ac'hane eur zell truezus var e lerc'h: Mæs ellec'h ma edo ar guær Kærs Is, ne velas mui nemet mor

(1). *Guen-oll-e, Olle-e-Guen*, (il est tout blanc) hanvet evel-se gant e vam ar Santez Ven, abalamour ma oa eur baguel koant a fur. Sant Guenole dre e vertuziou en deus meritet an hano kær a Æl Breiz-Izel, (l'ange de la Bretagne).

Douarnenez, ac e kouezas d'an daoulin evit trugarecat Doue ac ar Verc'hes da veza savetet e vuez.

Pa zavas divar e zaoulin, a velas dindan an heol o lugerni, *Ru-Men Golou* pe *Men Ru-ar-Golou*, var pehini e vije sacrificiet tud veo, a beb mis, eur buguel bian c'hoas eus ar vron Neuze, beuzet en he zaëlou, ac e zaoulagad saved e trezeck an Ev, e lavaras d'he vignon santel :

« Var ar men ru zont, consacret da eun Doue barbar, me a
« rañ sevel eun ilis kaër d'ar Verc'hes, ac el leac'h ma skuiller
« ar goad da Teutatès e skuillo Mam ar guir Doue he graçou
« var Breiz-Izel. »

Gralon a zalc'has mad de bromesse, ar beleyen, ar bayanet o veza en em revoltet, pa veljont dispen templ an Doue faos Teutatès ar Roue christen o zrehas e kever Argul, e penn ar Vretonnet convertisset.

Goude beza groet e beden, var Mene-Hom, ar Roue Gralon a heuillas Guenole da abatty Landevennec savet gantan, eun neubeut blaveziou kentoc'h. Dirag kement-se, en devoa c'hoas roet e balès en Kemper, da Sant Caourantin, pehini en devoa torret an noan dezan, a de compagnauez gant eun tam deus e besk bian E plaç ar palès ze, e ma brema Ilis kaër cathedral Kemper.

Gralon a dremenas e Landevennec, ar rest eus e vuez, en eur binigen galet, ac alies e ze gant e vignon ker da Remengol, da bedit evit e bobl, *Itron Varia Remed Oll* Beza en devoa an eur d'he guelet brudet bars e pevar c'horn Breiz-Izel, ac o vervel entre divrech Sant Guenole, e Landevennec e recommande e ene da Zoue, en eur lavaret gant fiçians.

« Itron Varia Remengol
« Mirit ouzin na zin da goll »

C'houezet kant vloas a zo aboue ma e maro Gralon, ac ar Vretonnet, pere zo bepred tud a feiz ac a galon, ho deus c'hoas sonj eus ho roue coz, ac eus e vignon, Sant Guenole Mæs ma c'hanavafen guelloc'h histoar ho bro gaer, pa zeont da zul an Drindet, da bardon bras Remengol, a pa velont môr Douarnenez, Mene Hom, Landevennec, tour huel ilis miraculus an *Itron Varia Remed-Oll* e lavarjent, an daëlou en ho daoulagat, en eur vale gant respect, var douar ar Sænt ac ar Rouane.

« Bras ar burzudou a zo bet.
« Ebars am amzer dremenet. »

Bras ive ar burzudou a ra c'hoas, hirie, an Itron Varia Remengol, en andret an oll Vretonnet, ac ispicial en andret ar Pelerinet a deu bemde d'he guelet, alies eus a bell bro, a calz anezo diere'ken ac e corf o rochedou.

Ar vinoret dilezet, an intanvezet paour, a beorien noas, soudardet Breiz Izel, en creis tan ar brezel, ar vartolodet var ar môr bras en furol, an oll dud affliget a gorff, a galon ac ar speret darn en ho soaniou, darn en dangeriou, darn all en dizesper, a darn ive, var gouele ar maro ho deus sonj eus ho mam douç a mad, ac alies e leveront dezi, gant carante ha gant fiçians, en he galon hog en he madelez :

« Itron Varia Remengol, patronez Breiz Izel,
« Pedit evidomp, hirie a pa rankimp mervel ;
« Pedit evit Breiz-Izel, evit ar Vretonnet,
« Ho deus ho caret, ho car hac ho caro bepret. »

AR ROUE GRALON A KÆR IS.

« A ba-ouë m'eo beuzet kær Is
» N'eus ket cavet par da Baris.

En Escopti Kerne, el lec'h ema brema môr Douarnenez, e voa guechal eur guær bras meurbet, hanvet Is.

Eur voguer ledan ac huel, gant sclujou houarn, he difenne deus ar môr. Er guær-ze ne velet, e touez an dud pinvidic, nemet dizurs, goall exempl a fallagriez. Gralon, pehini a chome neuze, en Is a voa Roue Breiz-Izel. Bet e voa brezeller en e yaouanquis, a rust en andret e zujidi; mæs en e gosm, sclerijennet dre ar feiz christen, et teuas da veza douc, evel eun oan. Hirvoudi a re, alies var dizursou Is, a var ar vuez dirollet a rene e verc'h, ar brincès Ahès, gant an noblanç yaouanq a guær, a deus ar vro hanvet hirio, Kær-Ahès, pehini a voa dezi a leve.

En amzer-ze ive, e voa e Breiz-Izel daou abostol zantel, daou vignon da Zoue, Sant Caourentin, kenta Escop Kemper, a Sant Guenole (1), kenta abad à Landevennec; alies ho devoa prezeguet ar feiz er guær a Is, a gourdrouzet ar Roue Gralon, abalamour d'an droug-oberou, d'an torfejou a d'an injustiçou a ret, bemdez, e pales e verch yaouanq: mæs goab a ret anezo, ac ar Roue, sempleet dre an oad, nen devoa mui a c'halloud avoalc'h evit arreti dizursou ker bras.

Doue a skuizas, er fin, o velet Is caledet en e fec'hejou, ac a roas da anadut da Ael Breiz-Izel, e vignon Guenole, penos eb dale pell, ar guær gaër-ze a vije beuzet gant ar môr. Kerkent Guenole a bignas var e varc'h, ac a redas da guær Is, o sonjal e'hoas dizarmi koler Doue. Mæs tremenet e voa an amzer a druez. P'a en em gavas an abad santel, var dro anter-noz, sclujou Is a voa digor, ac ar môr a c'hroze spountus, o tiruillat var an dud, an tier ac ar palechou. Guenole ne allas savetei nemet Gralon eb ken, deus a behini e veler c'hoas roudou treid ar marc'h e roc'h garrek.

Ahès, merc'h fall ar Roue, kiriek a revin Is, a voë troët e Mari-Morgan, anter maouez, ac anter pesk. Pa bar al loar, he c'hlever c'hoas alies o cana, var môr Douarnenez, a uz revinou ar guær veuzet. He daoulagat a zo evel diou stereden, he bleo evel an aour, he gouzoug ac he diou vrôn ken guen ac an erc'h, ac e mouez melodius a laka da gouskat dre e chalmou evelze, martolodet ar vro, ractal m'he c'levont, a lavar entrezo, gant spouron: « Tec'homp, Ahès a zo savet deus he pialès, » ar guall amzer ne ma ket pell, a ma taleomp, e vezimp tolet kousket, var ar rehyer. »

Kær Is ne m'a mui, evel Sodôme, Gômor a Babylon; ac hirio ar môr a ruill dreist he fen.

Da zao-heol Gralon, o veza pignet, gant Guenole; var lein Mene-Hôm, a dolas, ac'hano, eur zell truezus var e lerc'h: Mæs ellec'h ma edo ar guær gaër a Is, ne velas mui nemet môr

(1) Guen-oll-e, Oll-e-Guen (il est tout blanc), hanvet evel-ze gant e vam, ar Santes Ven, abalamour ma voa eur buguel coant a fur. Sant Guenole, dre e vertuziou, en deus meritet ~~beza hanvet~~ Ael Breiz-Izel. (L'Ange de la Bretagne.)

Douarnenez, ac e kouezas d'an daoulin evit trugarecat Doue ac ar Verc'hes da veza saveteet e vuez.

Pa zavas divar e zaoulin, e velas dindan an heol, o luguerni, Ru-men-goulou, pe Men-ru-ar-goulou, var pihini e vije sacrificietud veo, a beb mis, eur buguel bian, c'hoas eus ar vron, Neuze, beuzetfen Izaëlou, a/e zaoulagad savet etrezeck an Eén, *an eñ. Ie' le (oc)* e lavaras d'e vignon santel :

« Var ar Men ru zont, consacret d'a eun Doue barbar, me a » rai sevel eun Ilis caër d'ar Verc'hes, ac el leac'h ma skuiller » ar goat da Teutafès, e skuillo Mam ar guir Doue he graçou *st* » var Breiz-Izel. »

Gralon a zalc'has mad de *ou se* promessa, a beleyen ar Bayanet, o veza *no llye* en en revoltet, pa veljont dispen temple an Doue faos Teutatès, ar Roue christen ho zrehas e kever Argol, e pen ar Vretonet convertisset.

Goude beza gret e beden, var Mene-Hôm, ar Roue Gralon a heuillas Guenole da Abaty Landevennec, savet gantan, eun neubeut blavezion kentoc'h. Diaraut kement-ze, en devoa, c'hoas roët e balès, e Kemper, da Sant Caourentin, pehini en devoa torret e naon dezan, a de compagnunes, gant eun tam deus e besk bian. E plaç ar palès-ze, e ma brema ilis caër cathedral Kemper.

Gralon a dremenas e Landevennec, ar rest eus e vuez, en eur binigen galet; ac alies e ze gant e vignon ker da Remengol, da bedi evit e bobl, an Itron Varia Remed-Oll. Beza en devoa an eur d'he guelet brudet bras e pevar c'horn Breiz-Izel, ac o vervel etre divrec'h Sant Guenole, e Landevennec, e recom- *j'ai vu* mande e ene da Zoue, en eur lavaret gant fiçians : *Dany Ouboir qui*

« Itron Varia Remengol, » Mirit ouzin na zin da goll. » *un dou' n'ele bras*

C'houezec kant vloas a zo, a baoue, ma e maro Gralon, ac ar vretonet, pere zo, bepret, tud a galon, ho deus c'hoas sonj eus ho Roue coz, ac eus e vignon, Sant Guenole. Mæs ma c'hanavefent guelloc'h histor ho bro gaër, pa zeont, da zùl an Drindet, da bardon bras Remengol, a pa velont môr Douarnenez, Mene-Hôm, Landevennec, a tour huël Ilis miraculus an Itron Varia Remed-Oll, e lavarfont, an daëlou, en ho daoulagat, en eur vale gant respet, var douar ar Sænt ac ar Rouane : *qu'il mourut*

« Bras ar burzudou a zo bet, » Ebars en amzer dremenet !.... » *a Quenou*

Bras ive ar burzudou a ra c'hoas, hirio, an Itron Varia Remengol, en endret an oll Vretonnet, ac ispicial, en andret ar belerinet a deu, bemde, d'he guelet, alies eus a bell bro, a calç anezo, diarc'hen, ac e corf ho rochedou. *Stair ouye*

Ar vinoret dilezet, an intanvezet paour, ar beorien noas, soudardet Breiz-Izel, e creis tân ar brezel, ar vartolodet, var ar môr bras e furoz, an oll tud affliget, a gorff, a gâlon ac a speret, darn en ho foaniou, darn en dangerriou, darn all en dizesper, a darn, ive, var gouele ar maro, ho deus sonj eus homan douç a mad, ac alies e leveront dezi, gant carante, a gant fiçians en e galloud, ac en he madelez. *bien laiffe*

« Itron Varia Remengol, patronez Breiz-Izel, » Pedit evidomp, hirio, a pa rankimp mervel; » Pedit evit Breiz-Izel, evit ar Vretonnet, » Ho deus ho caret, ho car, ac ho caro bepret. » *sonj*

+ ho mant

GUERS

AR ROUE GRALON A KÆR IS.

Var ton *Judic a Holofernez* pe var ton *Bocen Elliant*. /i

I.

Petra zo neve e kær Is,
M'ar de kent drant ar yaouankis,
M'ar clevan me ar zonerien,
Potred biniou, telenourien ?

N'eus e kær Is netra neve,
Rac ar festou-ma've bemde;
N'eus e kær Is nemet traou coz,
Rac ar festou-ma've bemnoz.

An drez a zao a vojennou,
En or serret an ilizou,
A, var ar beorien e voëla,
E losker ar chacz d'ho drailla.

*Bojennou drez so I vojennou
en or an ilizou serret,*

D'ho c'hozek vla, an oll verc'het
N'ho deus Doue met ar pec'het
A, da ober e gurunen,
E roont ho c'haëra rosen.

Ahès, merc'h ar Roue Gralon,
Tân an ifern en he c'halon,
Er pen kenta deus an diroll,
A drein d'he ~~c'he~~ c'heul ar gær da goll. /

Sant Guenole, gant kalonad,
So bet m'eur vec'h e kaoût he zad,
A, gant daëlou, an den Doue :
En eus lavaret d'ar Roue :

« Gralon, Gralon laka eves
» D'an dizurzou a rên Ahès :
» Rac tremenet vo an amzer
» Pa skuillo Doue e goler.

» El lec'h m'a voa c'hoarzadek-kent,
» E vo neuze skringnadek dent,
» El lec'h ma voa kanouennou,
» E vo neuze skrijadennou !... »

Ac ar Roue fur, spouronet,
E verc'h en deus bet kelennet :
Mæs, diskaret dre ar gosni,
N'eus mui an ners da stourm outi.

A , skuis gant rebechou he zad ,
Evit m'ont d'eus e zaoulagat ,
Hi 'deus gret , gant droug sperejou ,
Eur palès caër tost d'ar sclujou .

Eno , gant he amourouchen ,
Ema fenos an ~~ab~~aden , *aba den sera mienno con-jui*
Eno , en aour ac er perles ,
Evel an heol , e par Ahès....

II.

Plijadur dec'h er palès-man ,
Merc'hed chentill a potred skan ,
Plijadur dec'h a nosvez grën ,
Eme eur Prinç en eur antren .

Ar Prinç a zougue dillat ru ,
E varo a voa hir a du ,
Ac e izili a verve ,
Ac e zaoulagad a zeve .

Ra viot deut mad , estranjour ,
Eme Ahès gant eur bek flour ,
Ia , ra viot deut ar goëlla ,
M'ar c'hanveit an traou fallä .

Neuze em bo digomer mad ,
A respontas an divroad :
Rac me er fall zo ken disket
Ac an hini n'eus er c'hrouet .

A kerkent Ahès d'er pedi
Da ober eun dro zañz ganti ,
Ac an oll , a eneb Doue ,
Goassa m'a c'hallent a doue .

Pa voa d'an abaden-ze fin ,
Danser Ahès , en eur c'hoarzin ,
Ac en eur zével e ziou skoa ,
A lavaras : « n'ouzoc'h neträ !..... »

Kerc'hit din-me deus a gær Is
Vesseillou zantel an Ilis ,
Kerc'hit croas ar c'brucufiet *
Eun hosti sacr , ac e vélfet !....

Ahès a respontas timad :
Cavet vint e chapel va zad ,
Rac va zad diot c'hoas a gred
En trompler-ze à Nazareth !....

Tri a redas e berr amzer ,
Ac a ziskaras an Auter ,
Ac an traou sacr a voë douguet
Etre daouarn du ar pec'het .

Ar prinç ru , ractal m'ho guelas ,
A greis e galon a c'hoarzas ,
Ac a lavaras c'hoas ennan :
« Plijadur dec'h er palès-man !.... »

Da guenta, a doliou boutou,
E vrujunas ar vesseillou,
Goude'flastras'ar gruçufi,
Ac e krenchas var an hosti !....

A varne, gant an oll e noas,
En eur gana : « Mallos d'ar groas ! »
E ras, e seis stum dishenvel,
Dansou ar seis pec'het marvel.

Kerkent ar palès a grenas,
Ac ar c'hurunou a strakas, *x ar gurunou*
Ac, a dreus ho zellou nec'het,
E skoas tân glas al luc'hed. *x skoas. autrement la voudrait*

N'a c'houi vel, eme ar Prinç ru :
Me laka Doue var e du !....
Ac e lavarent gant glac'har :
Ahès he deus kavet he far !....

dire éjante

III.

Pa voa fin dar sacrilejou,
Messenger an droug sperejou,
Chomet e eunan er palès,
A dostaas da gaout Ahès :

« Va douçik koant, merc'h da Gralon,
» A muia karet va c'halon,
» A nalfen me ket eneb guis *x e neb en deus me,*
» Guelet alc'houe sklujou kær Is. »

— « Va zad a zoug en e guerc'hen *point de virgule après*
» An alc'houe aoûr deus eur chaden, *garder, ou une autre*
» A va zad brema zo kousket,
» A kaout an alc'houe n'allan ket. » *après a zoug*

Mæs en d'he zreid a neun strinkas,
A d'he dornik flour a bokas,
Ac he fedas dre e zaëlou,
Ac he chalmas dre e zellou.

IV.

Heb goud ar pez a dremene,
Neuse, eur pennad ac'hane,
En e balès, ar Roue kos
A voa kousket e creis an nos.

E gampr dister ne voa enni *Je vois que Kemper para*
Netra nemet eur gruçufi *je n'aurais pas une*
Deuet a zorn eur mignon ker,
Sant Caourentin, Escop Kemper.

Netra nemet eun Aviel,
Roët c'hoas gant eün den zantel,
Roët dean gant Guenole,
Evel eur merk a garante.

Kaër en e gosni, vel eun Aël,
E kouske Roue Breiz-Izel,
Ac, en dro d'e dall, e vleo guen
A re, dispak, eur gurunen.

Neuze, Ahès, ar Brincès fall,
Evel pa vije skoët dall,
Sioul, en e gampr, dre urz Doue,
A deu da laères an alc'houe.

En eur vale, var bek he zroad,
Ar verc'h a dosta deus he zad, *ou skan? he zant*
A goustadik, deus e guerc'hen, *effalez le c dans gante*
E ten, e c'hoarzin, ar chaden. *- 984*

V.

Piou a deu duont gant ar ru,
Pignet var eun hinkane du,
Ac en d'an daoulamp var e guein?
Ken a strink an tân deus ar vein? *ecrive saou lamp*

Hennes eo messenger Doue,
Digasset en Is dar Roue,
Hennes eo abostol ar Feiz,
Sant Guenole, karet e Breiz.

Tostât a ra e c'haloupat,
En e zorn deo e vaz Abad,
Ac eur stôl aour var e zaë ven,
Ac eur c'helc'h tân en drô d'e ben.

N'eur gavet en ôr ar palès
E pini e kousk tad Ahès,
Divar e varc'h, an den santel
A c'halv, en nos, a voës huel:

« Gralon, Gralon, sao heb dale,
» Sao evit heuilla Guenole,
» Sao evit tec'hat deus ar môr:
» Sklujou Kær Is a zo digor! »

Ac ar Roue kos, trubuillet,
E mes e vele zo saillet:
« Din-me, din-me, va marc'h prima!....
» Siouas! Peurgollet ar guær ma!.... »

A gant glac'har, e ber amzer,
E kerz da heul e vignon kær,
A, var ho lerc'h, en eur hyudal,
E klevont ar môr e ruillal.

Neuze ar Brincès dirollet,
He amoureux ganti kollet,
Dre guær Is, a glei ac a zeo,
A rede, dispaket he bleo.

Mæs pa gleo daoulamp ar c'hezek
Araug ar môr e tiredek,
Dre al luc'hed, gant nec'hamant,
E c'hanve he zad ac ar zant.

« Va zad, va zad, ma em c'harit,
» Var ho marc'h skan va c'homerit :
Ac'heb respont, an tad tener
A zav e verc'h var an tailler. *heb corinn-jadid Douarnenez*

Kerkent ar môr a vuanna,
A Guenole, en eur grena,
A gri : « Gralon, a beurz Doue,
« Tol prim da veui an aër-ze !.... »

Kouskoude c'hoas, leun a enkres,
An tad a zalc'h ar bec'heres :
Mæs ar sant a ra sin ar groas,
A deu ac a skõ gant e vaz.

Kerkent mestres an droug speret
A ruill d'an holliou fuloret,
Ac e vleo tost ar Roue kos
Eur c'hoarzin skiltr' e creis an nos.

Mæs, rentet skanvoc'h, heb dale,
E saill prim da c'heul Guenole,
Ac e varc'h, gleb e beder c'harr,
A lamp deus ar môr en douar.

*ou Gralon a zailh c'heul
Guenole*

VI.

Da zao-heol, ar Sant a Gralon
A bigne var lein Mene-Hôm,
Pini, e dreid ebars en trez,
A zao a uz Douarnenez.

Ac'hane, Roue Breiz-Izel
Var e lerc'h a dolas eur zel :
Mæs, el lec'h Is, gant he dek dor,
Ne velas mui nemet ar môr.

« Eur guær em boa deus ar gaëra,
» A cetu hi et da netra !.... »
Ac e galon ell a fraillas,
Ac e zaoulagat a voëlas.

« D'an daoulin, eme Guenole,
» Gralon, d'an daoulin ganem-me. »
A Gralon, dindan e c'hlac'har,
A goë d'an daoulin d'an douar.

Ac eno, dispak e vleo guen,
Ac e dall pleguet er boultren,
Mæs e vare c'hoas ar Roue :
« Ra vo gret bolonte Doue !.... »

Pa zavas divar e zaoulin,
Dindan tân flam heol ar mintin,
E velas, a dreuz e zaëlou,
E luya *Men-ru-ar-goulou*.

Var ar men-ze, hon tadou kos
A skuille goad d'eun Doue fos,
Ac ar Roue, e ber amzer,
A lavaras d'e vignon ker :

- » Du-ont, e memor a guær Is,
- » Me a rai sevel eun Ilis,
- » Ac, evit testeni d'an oll
- » M'he galvo Ilis Remengol (1).

- » Pa vo an doucou maro,
- » A koët meur a goat dero, *X on Koad Koad*
- » Eun de, deus ar pevar avel,
- » E teuio d'y, pobl Breiz-Izel.

- » Rac var dolmen ru Tentatès,
- » Me lakei da rën ar Verc'hes,
- » Ac, evit henori ar Groas,
- » E c'hordrenin eur pardon bras.

- » Eno, an oll dud affliget
- » A gavo d'ho foaniou remed,
- » A silvidiguez d'ho ene,
- » Dre c'hraç Mari, guir vam Doue.

- » Neuze, m'ar be song a Gralon, *X song*
- » E vo lavaret a galon:
- » Bras ar burzudou a zo bet
- » Ebars en-amzer dremenet !.... »

Penden ar Roue Gralon. /

Itron Varia Remengol,
Mirit ouzimp na zaimp da goll ;
Pedit ive ho mab Jesus,
Ma vezimp gantan evurus.

— Itron Varia Remengol,
C'hui eo Rouanez ar bed oll,
C'hui eo hor mam, hor Batronès,
A ni ho meulo da jamès.

(1) Remengol, da lavaret e *Remed-Oll*. Ar Roue Gralon a henghas hano payen, Rumengoulou, *Ru-men-ar-Goulou*, pe *Mæn-ru-ar-Goulou*, en hano christen a *Remengol*, d'eus a behini ar batrones, a zo hanvet an *Itron Varia Remed-oll* (Notre-Dame de tout remède). Abalamour dar burzudou bras a ra bemdez, eno, ar Verc'hes, a baoue amzer ar Roue Gralon, betec hirio.